

Obalna mesta: Z roko v roki z mokrišči

Kaj imata skupnega mesti Koper in Piran? Obe mesti sta »zrasli« na soli. Ali danes soline še delujejo? V Luciji in Kopru jih ni več, v Sečoveljah in Strunjanu so še. Tam se sol še vedno prideluje po 700 let staremu postopku. V Koprskem zaledju, kjer so bile nekoč soline, se danes razprostira Naravni rezervat Škocjanski zatok, pomembno slovensko mokrišče.

Krajinski park Sečoveljske soline

V Krajinskem parku Sečoveljske soline si preteklost in sedanost še vedno podajata roko. Pradavni način solinarjenja, ki so se ga piranski solinarji pred davnimi časi naučili od svojih učiteljev, solinarjev z otoka Paga, je še danes nekaj posebnega, tudi v sredozemskem merilu. Sečoveljske soline so območje habitatov redkih, ogroženih in značilnih rastlinskih in živalskih vrst, kjer je zaradi dolgotrajnega delovanja človeka nastal tipičen solinski ekosistem kar je bil vzrok, da so Sečoveljske soline uvrščene na seznam močvirij, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic.

Danes se gospodarska vloga solin prepleta z naravovarstveno in kulturno: pridelana sol je zaradi kakovosti in vsebnosti mineralov cenjena med uporabniki; ohranjanje solinarskih navad podpira zavest o kulturni dediščini; območje solin pa daje zavetje redkim ali posebnim rastlinskim in živalskim vrstam, hkrati pa je tudi za človeka rezervat ekološko zlahtnega bivalnega okolja ter spomin na nekoč bogato sredozemsko kulturno dediščino in krajino, ki izginja.

Krajinski park Strunjan

Za razliko od solin v Luciji, ki so bile zasute in pozidane, kar je grozilo tudi Škocjanskemu zatoku, Piranu bližnja mokrišča, še pričajo o močni povezanosti tega mesta z morjem. Del Strunjana so želeli pozidati, vendar so krajani uvideli vrednost tega območja in ga s pristojnimi organizacijami leta 1990 zavarovali kot Krajinski park Strunjan z občinskima odlokoma Izole in Pirana, na državni ravni pa leta 2004. Cilj ustanovitve Krajinskega parka Strunjan je varstvo naravnih vrednot ter ohranjanje biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti. Zaradi pravočasnosti zavarovanja območja se danes tu še razprostirajo soline, ki so najsevernejše in najmanjše soline v Sredozemlju, kjer se sol po tradicionalnem postopku pridobiva že več kot 700 let in so v celoti delujoče. Dno kristalizacijskih bazenov prekriva petola – posebna podlaga, ki blatu preprečuje mešanje z nastajajočo soljo. Tu najdemo tudi laguno Stjuža, ki je bila

ribogojnica, danes pa ostaja edina morska laguna v Sloveniji. Obe mokrišči tvorita Naravni rezervat Strunjan

Naravni rezervat Škocjanski zatok

Naravni rezervat Škocjanski zatok je 122 hektarjev veliko mediteransko mokrišče, izjemnega pomena zaradi bogate favne in flore. Zaradi dolgoletnega zasipavanja in načrtnega izsuševanja v urbanistične in industrijske namene je območju grozilo popolno uničenje. A tako, kot se v egipčanskem mitu iz pepela ponovno rodi bajeslovni ptič feniks, je tudi že skoraj povsem uničeni Škocjanski zatok ponovno oživel. Usklajeno naravovarstveno sodelovanje vseh zainteresiranih, pomoč domačih in tujih nevladnih organizacij ter posameznikov, podpora medijev javnega obveščanja in nenazadnje 7000 podpisov podpore širše javnosti so v letu 1998 pripeljali do trajne zakonske zaščite tega območja. V njem lahko danes opazujemo pestro množico ptic, ki si to mokrišče na pragu Kopra izberejo bodisi kot postanek za hrano ali prenočišče, bivališče za gnezdenje ali postajo na selitvi. Posebnost rezervata je tudi pašna živina, ki poleg tega, da pomaga ohranjati primerno vegetacijo, obuja tudi spomin na stare čase, ko je bilo sožitje med človekom in živaljo del vsakdana.

